

ACC. N:R. M. 8961:1-7.

Landskap: Småland Upptecknat av: Marin Eugnell
Härad: Kinnared Adress: Ålgårdsby
Socken: Bergunda Berättat av: Karl Magnusson
Uppteckningsår: 1943 Född år 1872 i Bergunda.

Uppteckningen rör Luskung eller Laggorn
Svar å L. U. F. 43

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

L. u. F. 43.

ACC. N:R. M. 8961: 1.

Luskung eller Laggorm

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Min svärfar Karl Magnusson,
Slätterbygd, Dänningelanda, har berättat
följande, som han själv upplevat.
En dag på hösten något av år
1887 eller 1888 tidigt på morgonen,
då husfolket i gården Slätterbygd,
Slättersås, Östergunda socken, skulle
gå till ladugården och utföra mor-
gonsysslor, fick man se något
underligt glänsande band ca 2-
2.5 tum brett mellan ladugården
och en kudd, som var belägen 20
meter från ladugården. Man såg
då, att det var en laggorm, och
man blev mycket upfiken över
densamma, isynnerhet barnen i

gården. Daggormen var hela 10
dm lång och bestod vid när-
mare granskning av en oräknelig
mängd små kryp, som beaklads
och rörde sig, men man kunde
ej se varåt de små djuren för-
flyttade sig. Carl Magnusson, som
då var i 15-årsåldern kom till
gården för att se den underliga
färdreolen (själv hade han sitt
hem blott ett 100-tal meter från
platsen). Han uttalar, att ormen
såg ut ungefär som ett tunt
brist band, som glittrade i sol-
skenet. På en del ställen kon-
de det vara något bredare än på
andra ställen och låg i små krö-
kar utmed marken. Vårfrån den

hade kommit visste man inte,
och så länge man såg den låg den
kvar på samma ställe.

Pojkarna tände eld på rullestolar
och lade dessa över laggormen, ty
man trodde, att enda sättet att
förgöra detta underliga väsen var
att bränna upp det. Karl Magnus-
son minns sig att den låg kvar
i ett par dagar på samma plats.
Så omåminsom försunno de små
krypan, troligen därför att man
brände upp dem.

Min sagesman berättar, att poj-
karna baro dit katten till den
plats, där laggormen låg, men
att han var mycket rädd för
de små krypan.

Magnusson kan ej komma ihåg
att några särskilda föreställningar
på orten voro förknipade med
Laggarnens förekomst annat än
att den uppkommit därigenom
att man slagit en vanlig ornn
utan att lägga den i en myrstuck
sedan den var död. Om en ihjäl-
slagen ornn fick ligga kvar på
marken, där man dödat den
trodde man nämligen, att den
förvandlades till en laggorn. Inda
sättet att mata orns detta var
att peta ner den i en myrstuck.
Man trodde ej heller, att det ha-
de någon särskild betydelse för
den som träffade på en sådan
ornn laggorn. Att vidröra den

Var smällerbild ytterst farligt. An-
fingen man kom att röra vid
den med handen eller kampa
på den med foten, så råkade
lemmen bort efter någon tid
trödde man. Man var därför
mycket försiktig, om man gav
sig ut i vått gräs eller tuvar
lidligt om morgnarna, ty man
ansåg att daggormen helst upp-
trädde, medan daggan låg kvar
det var också bäst om den hade
fäst sitt namn.

Daggormen brukade finnas i
massmark men kunde även uppträda
på barrare mark, såsom i det
ovan nämnda fallet. Helst visa-
de den sig på hösten.

ACC. N.R. M. 8961:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ljuto har jag aldrig sett nå-
gon företeelse liknande dagg-
ormen men jag minns, att
jag, då jag gick i skolan (nä-
gon gång omkring 1918) såg en
orm i ett dike, vilken till fär-
gen var ljusgrå. Skolbarnen ut-
pekade den som en daggorm,
och i vår fantasi blev den skral
silverglänsande och ovanligt ljus
till färgen, men det var natur-
ligtvis blott en vanlig snok,
som i solljuset föreföll oss att
vara lite egendomlig.

Ovannämnde Kurl Magnusson
rämnar även, att han under sin
barndom hörde talas om att en
daggorm visat sig vid ett turp

ACC. N:R. M. 8961:7.

som kallas Blot. M. sig emellan-
tid i denna utan blott hörde
andra berätta om den. Denna
daggorm var betydligt smalare
än den förut beskrivna, men
hon vet ej hur lång den var
eftersom man sett den i ett
kärr bruket med låta vass-
kvar och man ej vågade gå
den alltför nära i fruktan för
att trampa på den.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV